

نگاهی به طرح‌های پیرامونی آموزش ابتدایی

موضوع این نوشتار بررسی کمی و کیفی طرح‌های اجرا شده در دوره‌ی ابتدایی است. لازم به ذکر است، تمامی طرح‌های اجرا شده مهم و ارزشمندند، ولی همیشه در مرحله‌ی توجیه و اجرا دچار مشکلات عدیده و فراوان می‌شوند که در نتیجه‌ی آن هدف غایی و ارزشی حاصل نمی‌گردد. همیشه به دنبال این پاسخ بوده‌ایم که این طرح و همه‌ی طرح‌های دوره‌ی ابتدایی، با وجود همه‌ی توجیهات و برنامه‌ریزی‌ها و همچنین پرداخت هزینه‌های زیاد، به بار نمی‌نشینند و آن پاسخی که در پی آن هستیم را ندارند.

چند سال اخیر شاهدیم که هیچ کدام از آن‌ها، آن‌طور که باید، به هدف غایی و ارزشمندی که در ذات خود داشته نرسیده است. برای مثال طرح‌های مجتمع‌های شهری، آداب و مهارت‌های زندگی (کرامت)، همیار پلیس، توصیفی و جابربن حیان.

با علم به اینکه همه‌ی طرح‌های نام‌برده در ذات خود ارزشمندند و هدفدارند و انسان‌ساز هستند، اما تا زمانی که نتوانند معلم را به‌عنوان مجری و اولیای دانش‌آموز را به‌عنوان رابط توجیه کنند و همچنین، نتوانند انگیزه‌ی کافی را به معلم بدهند، در مقام اجرا و عمل دچار مشکل می‌شوند، کلیت آموزش و پرورش را در راه رسیدن به اهداف عالی‌تر سؤال می‌برند و در عمل شاهد صرف هزینه‌های مادی و معنوی زیادی خواهیم بود که هیچ‌گونه بار تربیتی و آموزشی را در پی ندارند. ■

تصور می‌کنند و به رقابت می‌پردازند؛

۴. ارزشیابی و نظرسنجی نکردن از خود معلمان به‌عنوان مجریان طرح‌ها. انتظار می‌رفت بعد از انجام تمامی طرح‌های دوره‌ی ابتدایی، از خود معلمان دوره‌ی ابتدایی نظرسنجی شود تا کمبودها و نواقص طرح معلوم گردد و در اجرا و برنامه‌ریزی طرح‌ها نظر معلمان و کارشناسان هم اعمال شود تا طرح به نحو احسن برنامه‌ریزی و اجرا شود.

۵. وقت‌گیر بودن و تکیه‌ی زیاد بر کاغذ‌بازی بودن طرح‌ها. از آنجا که وقت معلمان دوره‌ی ابتدایی محدود و تعداد دانش‌آموزان در کلاس‌ها بسیار زیاد است، اجرای طرح وقت زیادی می‌خواهد و همیشه معلمان دچار کمبود وقت می‌شوند.

در نگاهی کلی به همه‌ی طرح‌های اجرا شده‌ی دوره‌ی ابتدایی در

به‌نظر بنده، به‌عنوان معلم ابتدایی، چند دلیل عمده را درباره‌ی موفق نبودن طرح‌های دوره‌ی ابتدایی می‌توان ذکر کرد:

۱. توجیه نشدن معلم به‌عنوان مجری طرح. در اجرای همه‌ی طرح‌ها شاهد بودیم که معلم ما همه‌ی کارها را بر عهده می‌گیرد و خود انجام می‌دهد و یا با نگاه سطحی و در حد رفع تکلیف و به اجبار به انجام طرح می‌پردازد. به این ترتیب، همیشه معلمان از کمبود وقت یا بیهوده بودن آن شاکی بوده‌اند و صرفاً برای رفع تکلیف به آن نگاه می‌کنند؛

۲. نبود تناسب بین زمان در نظر گرفته شده برای اجرای طرح‌ها و وقت کلاس، با توجه به جاری بودن طرح ارزشیابی توصیفی در چند سال اخیر؛

۳. نگرش اشتباه بیشتر معلمان دوره‌ی ابتدایی، آنان در اجرای طرح‌ها خود را در میدان مسابقه